

॥ ६ ॥ यावदाद्रिकपाणयः शुष्कहस्तास्तुसंयोविक्रियंते इत्यर्थः ॥ ७ ॥ इंगितज्ञाने च वक्त्रादिचेष्टितज्ञानं ॥ ८ ॥ अर्थो धनं मान उच्चस्थाने निवेशादिः अर्थो दिव्यवत्तत्वादिदानं सत्कारादरः याम्नि यान्मयेथास्तेर्यभाजः सुखभागिनश्चस्युः ॥ ९ ॥ तएवापदि अभिनवत्ताः स्वाभिनासह अनर्थभाजो दुःखभाजश्चस्युः नित्यं आपदि चार्थयंत इति नित्यार्थिनः ॥ १० ॥ समयं धर्मार्थमर्यादां जुगुप्सेथाः रक्षस्व ॥ ११ ॥ अन्यतरयहः गणैकयोरिक्तरस्ययहणप्रसंगः एकश्चेद्गुणीतदागणं त्यक्त्वा स एव भासः अन्यथागण एव यास इति ॥ १२ ॥ श्रेयसः साधोः ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ सत्यः सत्यवान् ॥ १६ ॥ १७ ॥ भू

कुलीनादेशजाः प्राज्ञारूपवंतो बहुश्रुताः ॥ प्रगल्भाश्चानुरक्ताश्च ते तवस्युः परिच्छुदाः ॥ ६ ॥ दौष्कलेयाश्च लुब्ध्याश्च नृशंसानिरपत्रपाः ॥ तेषां तातनिषेवेयुर्या वदाद्रिकपाणयः ॥ ७ ॥ कुलीनानशीलसंपन्नानि गितज्ञाननिष्ठुरान् ॥ देशकालविधानज्ञानभर्तृकार्यहितैषिणः ॥ ८ ॥ नित्यमर्थेषु सर्वेषुराजाकुर्वीतमंत्रिणः ॥ अर्थमानार्थसत्कारैर्भागैरुच्चावचैः प्रियैः ॥ यानर्थभाजो मन्येथास्ते तेस्युः सुखभागिनः ॥ ९ ॥ अभिनवत्ताविद्वांसः सदृताश्चरितव्रताः ॥ नत्वां नित्यार्थिनो जत्युरक्षुद्राः सत्यवादिनः ॥ १० ॥ अनार्या येन जानंति समयं मंदचेतसः ॥ तेभ्यः परिजुगप्सेथा ये चापि समयच्युताः ॥ ११ ॥ नैकमिच्छेद्गुणं हित्वा स्याच्चेदन्य तरग्रहः ॥ यस्त्वेको बहुभिः श्रयान्कामं तेन गणं त्यजेत् ॥ १२ ॥ श्रेयसो लक्षणं चैतद्विक्रमो यस्य दृश्यते ॥ कीर्तिप्रधानो यस्य स्यात्समये यश्च तिष्ठति ॥ १३ ॥ समर्था न्यजयेद्यश्च नास्पृश्यैः स्पृधते च यः ॥ न च कामाद्भ्याक्क्रोधाहोभाद्वा धर्ममुत्सृजेत् ॥ १४ ॥ अमानी सत्यवान् क्षांतो जितात्मानं संयुतः ॥ स ते मंत्रसहायः स्यात्स वावस्थ्यापरीक्षितः ॥ १५ ॥ कुलीनः कुलसंपन्नस्ति तिक्षुर्दक्ष आत्मवान् ॥ शूरः कृतज्ञः सत्यश्च श्रेयसः पार्थलक्षणं ॥ १६ ॥ तस्यैवं वर्तमानस्य पुरुषस्य विजान तः ॥ अमित्राः संप्रसीदंति तथामित्रो भवंत्यपि ॥ १७ ॥ अत ऊर्ध्वममात्यानां परीक्षेत गुणागुणं ॥ संयतात्मा कृतप्रज्ञो भूतिकामश्च भूमिपः ॥ १८ ॥ संबंधिपुरु षैरासैरभिजातैः स्वदेशजैः ॥ अहार्यैरव्यभीचारैः सर्वशः सुपरीक्षितैः ॥ १९ ॥ यौनाः श्रौतास्तथामौलास्तथैवाप्यनहंकृताः ॥ कर्तव्याभूतिकामेन पुरुषेण बुभूष ता ॥ २० ॥ एषां वै नयिकी बुद्धिः प्रकृतिश्चैव शोभना ॥ तेजो धैर्यक्षमा शौचमनुरागः स्थितिर्धृतिः ॥ २१ ॥ परीक्ष्य च गुणान् नित्यं प्रौढभावा न्धुरंधरान् ॥ पंचोप धाव्यतीतांश्च कुर्याद्राजार्थकारिणः ॥ २२ ॥

मिपः परीक्षेतेतियोजना ॥ १८ ॥ अभिजातैः कुलीनैः अहार्यैः लंछादिनावरीकर्तुमशक्यैः संबंधिपुरुषैर्येषां संबंधोस्ति तादृशैः ॥ १९ ॥ यौना उमत्त योनयः श्रौता वेदपथगाः मौलाः परंपरागताः अनहंकृता अगर्वाः कर्तव्यामंत्रिण इति शेषः ॥ २० ॥ प्रकृतिः पूर्वकर्मजः संस्कारः शोभना सत्यार्जवादिमती तेजः पराभिभवसामर्थ्यं धैर्यमहत्यामप्यापदि चित्तस्या नवसादः क्षमामहत्यप्यपकारे सहिष्णुत्वं शौचं वासमांतरं च निष्कापद्व्यं अनुरागः स्वाभिनिष्पृतिः स्थितिरव्यभिचारिता धृतिर्धारणसामर्थ्यं ॥ २१ ॥ पंचमंत्रिण इति तृतीयेनान्वयः उपधाच्छलंतद्व्यतीतान् ॥ २२